

VINKOVCI

1891. PRVO VINKOVAČKO OPĆE GOSPOJINSKO DOBROTVORNO DRUŠTVO
1917. HRVATSKO GOSPOJINSKO DOBROTVORNO DRUŠTVO
1936. "HRVATSKA ŽENA"
1994. "HRVATSKA ŽENA"

HRVATSKA ŽENA

godina XXVIII.

prosinac, 2024. Broj 44

Crkva Presvetog Srca Isusovog Vinkovci

BUDIMO NOSITELJI RADOSTI I MIRA

Blještavilo ulica i trgovina, glasna glazba a ipak u duši mir Adventa, po mnogima najljepšeg perioda u godini. Tako i treba biti. Cijeli svijet se sprema proslaviti rođendan Spasitelja svijeta – ISUSA KRISTA.

Okupimo se u našim domovima, na radnim mjestima, u župnim zajednicama, oko njegove poruke NADE i LJUBAVI.

Budimo nositelji RADOSTI i MIRA, ne samo u vrijeme Adventa nego kroz cijelu 2025.godinu.

Molimo Krista da nas blagoslovi snagom zajedničkog služenja DOBRU.

Uživajte u Božiću i cijeloj Novoj 2025.godini

Predsjednica Društva „Hrvatska žena“ Vinkovci

Ljubica Potočić

IZRADA BOŽIĆNIH ČESTITKI

Nekoliko godina unatrag nekoliko vrijednih članica Društva u predbožićno vrijeme izrađuje čestitke kojima se korisnicima Doma za starije i nemoćne osobe čestita najradosniji kršćanski blagdan Božić. Na taj način, u ovo doba digitalizacije i sveobuhvatne komercijalizacije blagdana, želi se na način kako se to radilo i prije, opipljivije, preko ručno izrađenih čestitki, u koje su utkani kreativnost i najbolje želje, približiti populaciji koja svoje dane, mjesece i godine provodi u ustanovi koja pruža skrb za stare i nemoćne.

Čestitke će biti odaslane i osobama koje ovoj udruzi daju bezrezervnu podršku, bilo donacijama ili razumijevanjem za provođenje niza aktivnosti. Našim objektivom uhvatili smo trenutak izrade, članice Nedu Kovačević i Mirjanu Prebanić. Dugi niz godina, čestitke su izrađivale i Katica Šarčević, Milka Vida i Ivanka Klepić. Mali je to, ali značajan doprinos ostvarivanju zadaća koje su pred sebe stavile vrijedne članice ovoga Društva.

Milka Vida

ISUS

Isus je svitanje novoga dana
 Isus je pjev ptica koji čujem
 Isus je moj sluh
 Isus je moje oko
 Isus je svaka riječ iz mojih usta
 Isus me ovakvu stvorio
 Isusu sam ovakva lijepa.
 Isus je moj Bog
 Isus je moj gospodar
 Isusu se želim predati duhom, dušom i tijelom.

Isus je misao
 Isus je tišina
 Isus je ljubav
 Isus je davanje
 Isus je borba
 Isus je strpljivost
 Isus je u nama.

Isus nam daje snagu
 Isus je umro za mene...nas.

Isus ...to su moje ruke
 Isus je moj bližnji
 Isus je svaki otkucaj moga srca
 Isus je sve što imam i želim imati
 Isus je sve što mislim da je predivno
 Isus je Bog koji me neizrecivo ljubi,
 Razumije moju bijedu.
 Bolje me pozna od mene same.
 Hvala ti Isuse...

GOSPODAR

Promotri oči svoje
 ljubav po kojoj jesi
 snagu imena po kojemu Isus ostaje gospodar svega
 neba i zemlje
 tebe i mene
 zraka, oluje i sunca
 milosrdni Gospodar
 svega svijeta.

LJUBIŠ

Zaogrnut ću se suncem neka mi lice sjaji,
 meko podignuti ruke
 kao lahorom dotaknuti Tvoje Srce
 pustiti smijeh neka Te veseli.

Ražari vatru moga srca
 i pokušat ću shvatiti
 koliko ljubiš
 da...ljubiš.

DODI

Dodi svjetlosti
 bistrino pogleda
 dođi svitanje
 dane ljubavi
 dođi korakom lakim
 zaogrni nas ljubavlju.
 Zahvalno otvaram srce svoje.

Jadranka Radović

FILIPINI NA BLAGDANSKOM STOLU, PREMA TRADICIJI, RAZLIČITA JELA

• *hrskava prasetina s ražnja zauzima počasno mjesto na obiteljskom stolu za Božić i druge blagdane*

Filipini su većinski kršćanska zemlja, a Božić predstavlja najveći blagdan na Filipinima. Mnoga domaćinstva, koja mogu, počinju s veseljem još u rujnu. Upoznat ćemo se malo s utjecajem pojedinih kultura tijekom povijesti, ali i s nekoliko tradicionalnih recepata koji se mogu napraviti i kod nas u Hrvatskoj.

Na žalost neke sastojke nemamo na raspolaganju u supermarketima uvijek, no ponekad ih se može naći i kupiti u nekoliko specijaliziranih trgovina ili danas uz blagodat interneta, putem online kupovine.

Filipinska kuhinja vuče korijene svih grupa otoka iz Filipinskog arhipelaga (koji se sastoji od preko 7 tisuća otoka, a na Filipinima se priča 140 različitih jezika). Vidi se utjecaj australsko-polinezijske kuhinje, kao i utjecaj jugoistočne i istočne Azije. Naravno, kuhinja se uvelike prilagođavala domaćim sastojcima kako bi se udovoljilo sklonostima pojedinim ukusima lokalnog stanovništva. Jela su time raznolika, od jednostavnih usoljenih riba i riže, pa sve do raznih vrsta currya, paela i ostalog.

Najpopularnija jela, pogotovo u proslavama su:

- „Lechon“ ili ono što bi u Hrvatskoj rekli pečenje, najčešće se koristi prase za proslave, no može biti i pile (LechonManok)
- „Longganisa“ ili Filipinska kobasica
- „Tapa“ - jedna vrsta sušene govedine
- „Torta“ - omlet
- „Adobo“ koji je jedna vrsta gulaša baziranog na octu i sojinom sosu
- „Kaldereta“ - meso kuhano u umaku od rajčice i paste od jetrice
- „Mechado“ – govedina utopljena u masti, soji i rajčicama
- „Pochero“ – govedina i banane u umaku od rajčice
- „Afridita“ – piletina ili govedina kuhana u umaku od kikirikija
- „Pinakbet“ – kabucha tikva, patliđan, grah, okra, gorka tikvica i rajčice kuhane i začinjene s pastom od škampa
- „Kare-kare“ – goveđi rep i povrće kuhano u kikiriki umaku
- „Pancit“ – vrsta tjestenine od rižinog brašna s povrćem
- „Lumpia“ – svježe ili pržene rollice

Naravno tu su još razni deserti, ponajviše napravljeni od kokosa ili sastojaka na bazi kokosa i svježeg voća, često u kombinaciji s rižom ili rižinim brašnom. Riža je dominantna u svakom jelu. Zato na Filipinima postoji uzrečica „Riža je život“.

Malo da se dotaknemo i tradicije jedenja, kušanja jela. Obroci su tradicionalno bili neformalni i društveno usredotočeni oko obiteljske kuhinje. Jela su se servirala odjednom, nije bilo nikakvih sljedova kao što je to tradicionalno u Europskoj kuhinji. Zabluda je da Filipinci jedu sa štapićima. Većina jugoistočne Azije ne koristi štapiće za jelo. Tradicionalni način jedenja je da se koriste ruke, znači bez ikakvog pribora, na način da se prvo uzme zalogaj glavnog jela, a zatim riža pritisnuta između prstiju. Ta praksa je poznata pod nazivom „kamayan“, no rijetko se vidi u urbanim područjima zbog sanitarnih razloga.

Za velike proslave i u krugu obitelji, najčešće se peče Lechon. Ono predstavlja glavno jelo. Naravno, na slavljinama su uz njega i ostala jela. Najčešće se radi o prasetu, no ovisno o veličini proslave i broju osoba, može biti i manje prase ili tele. Tradicionalno se poslužuje uz lechon umak koji se pravi od jetre pečenke. Prase se prije pečenja na ražnju puni s limunskom travom, lukom i ostalim povrćem te se stavlja na pečenje.

Gotova pečenka. Na slici se također nalaze rollice (iznad leđa pečenke), pancit (iznad glave pečenke) i ispod je lechon umak

Slika 2 - Priprema pečenke

Za punjenje se koriste soja sos, sol, češnjak, luk, paprika i limunska trava. Povrće se zašije u stomaku pečenke i tako se peče. Pečenje tradicionalno ide na ugljenu. Pečenka se prilikom pečenja mora konstantno premazivati, da ne bi koža zagorjela. Premazuje se kombinacijom ulja, idealno palminim uljem, no može se koristiti i suncokretovo ulje, te soja sos. Koža kad je pečeno prase mora biti hrskava i praktično ostati u jednom komadu. Ovo jelo je dosta zahtjevno za pripremu, no među Filipincima je jedno od omiljenijih.

Pancit je jelo koje se često sprema. Uobičajeno je da se ime pancit koristi za sva jela s rezancima i sličnim tijestom. Generalno uz rezance se koriste razna povrća i ponekad komadi mesa ili plodovi mora. Sastojci će isključivo ovisiti o dostupnosti potrebnih namirnica, te zbog toga ispada da svaki otok ima svoj poseban recept kako rade ovo jelo. S ovim jelom je vidljiv utjecaj Kineske kuhinje, no svakako je to klasično tradicionalno filipinsko jelo.

Priprema je jednostavna. Tradicionalno se rade od rižinih rezanaca. Od povrća potrebni su: kupus (kineski kupus se preferira), mrkva, luk, celer i grašak. Mesa može biti, no nije nužno, pogotovo ako se servira kao prilog, no meso svakako daje svoju notu. Od mesnog dijela može biti piletina i prasetina, plodovi mora ili nešto slično.

Sama priprema se ukratko svodi na 4 koraka:

1. Namočiti rezance prema uputama, ovisno o vrsti rezanaca
2. Izrezati povrće i meso na otprilike iste komade
3. Zagrijati ulje u woku, što veća vatra to bolje. Dodati meso, luk, češnjak i soja sos. Kuhati dok sastojci ne poprime smečkastu boju.
4. Dodati ostatak povrća. Zaliti temeljcem, dodati rezance i kuhati dok sastojci ne upiju tekućinu.

Pancit kako smo spomenuli, često se koristi kao prilog, pa skoro uvijek uz njega se servira ili pečenka ili lumpia.

Lumpia je također jedno od čestih jela. Pojednostavljeno gledano, to je filipinska verzija rolica poznatih u kineskoj kuhinji. Punjenje može biti slano ili slatko. Punjenje također može biti kuhano ali ponekad i nekuhano. Ukoliko se puni mesnim punjenjem, najčešće se kuha, no ukoliko se koristi slatko punjenje, najčešće se puni bez prethodne termičke obrade. Materijal za rolanje možemo usporediti s lisnatim tijestom. Rolice se nakon rolanja prže dok ne budu zlatno smeđe boje i hrskave.

Omot za rolanje se radi od brašna, vode i kukuruznog škroba. No za te potrebe može se koristiti i tijesto za rolanje takozvanih proljetnih rolica. Nemojte koristiti lisnato tijesto, jer prelagano puca prilikom rolanja i često bude pretanko. No pazite da ne bude predebelo jer inače prilikom prženja rollice ne budu dovoljno hrskave.

Za slane rollice, punjenje često bude s miješanim mljevenim mesom, celerom, mrkvom, lukom i češnjakom, soja sosom, sezamovim uljem, đumbirom i soli. Uz pomoć jaja se rollice zatvore da se prilikom prženja ne raspadnu. Prže se u ulju, no mogu i u fritezi na vrući zrak.

Priprema se tako da se sastojci nasjeckaju što sitnije. Meso se mora prije rolanja skuhati s povrćem u tavi. Prije punjenja treba malo ostaviti da se ohladi, radi lakšeg rukovanja.

Zbog mnogo voća na raspolaganju tijekom cijele godine, lumpia može imati i slatko punjenje. Za slatko punjenje popularne kombinacije su s bananama, kokosom, mangom, papajom, itd. S obzirom na to da su Filipini u tropskom pojasu jugoistočne Azije, nema sezone za pojedina voća, i rastu tijekom cijele godine čime je omogućen izbor raznih kombinacija punjenja.

Od tipičnih božićnih jela svakako treba spomenuti i **makaroni pileću salatu**.

Sastojci su makaroni, piletina, luk, mrkva, paprika, no kako je ovo jelo slatkasto, sadrži grožđice i ananas. Savršeno je kao prilog ili samo po sebi za malo prezalogajiti.

Popularan i jednostavan desert je „**Leche flan**“. Ova klasična filipinska krema je bogat, kremast i sladak desert s karameliziranim preljevom.

Koriste se samo 4 sastojka za napraviti. Žumanjak jaja, kondenzirano mlijeko, kokosovo mlijeko i šećer. Po želji se može dodati i ekstrakt vanilije i limeta ako se hoće podići doživljaj na višu razinu. Priprema je malo kompliciranija i ne može se svesti na nekoliko redaka teksta, pa nećemo previše ulaziti u detalje.

Uz već navedeno, vidi se da smo na slatkom programu. Za deserte i slatke zalogaje, jela se često rade od onoga što imamo najviše na raspolaganju, a to je svježi kokos. Mnogo sastojaka se rade od kokosa na Filipinima, a sam kokos raste na svakom koraku i česta je sirovina.

Zato ne može se završiti skoro nijedna prigoda bez **salate od kokosa (Buko salad ili Lamaw)**.

Ovo ostavljamo za kraj ovog pregleda hrane iz jednostavnog razloga, a to je da treba svježiji mladi kokos koji je u Hrvatskoj skoro nemoguće naći.

Priprema je jednostavna, potrebno je meso mladog kokosa, smeđi šećer, voćni koktel ili voćna salata, komadići ananasa, kondenzirano mlijeko i tučeno vrhnje. Priprema se svodi da se sve pomiješa zajedno i ohladi. Ovo je idealni i jednostavni zalogaj za osvježiti se.

Još jedno tipično jelo, pogotovo za Božić je „**Bibinka**“. Ukratko rečeno, to je desert od kokosa i riže, pečeno u listu od banane, a kao što se vidi i na slici, tako se i poslužuje.

Za napraviti bibinku, potrebno je rižino brašno, malo soli, prašak za pecivo, maslac, šećer, kokosovo mlijeko, svježe mlijeko, jaja i lišće od banane.

Naravno ima još mnogo jela koja bi mogli spomenuti, no to ćemo ostaviti za drugu prigodu.

Cris Pobi

Župa Presvetog Srca Isusovog Vinkovci DEKRETOM BISKUPA ĆIRILA KOSA ŽUPA JE UTEMELJENA 1981.GODINE

Dekretom đakovačkog i srijemskog biskupa mons.Ćirila Kosa, a na prijedlog tadašnjeg župnika župe sv.Euzebija i Poliona dr.Đuke Marića, 1.studenoga 1981.godine sjeverozapadni dio grada Vinkovaca pravno je utemeljen kao nova (šesta) župa pod nazivom „Župa Svih svetih“. Do tada taj dio grada pripadao je spomenutoj središnjoj gradskoj župi. Međutim, pravnim utemeljenjem župe zajednica nije zaživjela jer nije dobila vlastitog župnika. Čekala je na njega punih 13 godina!

Domovinski rat istjerao je iz župe Nijemci vlč.Tomislava Ćorluku zajedno s njegovim vjernicima. Nastanio se u Đakovu te je, kao privremeno slobodan, 1 rujna 1994.godine imenovan privremenim upraviteljem župe Svih svetih u Vinkovcima. Tako je naša župa dobila svog prvog, iako privremenog, pastira. Velečasni Tomislav zatekao je župu bez ikakvog vlastitog prostora. Uz pomoć tadašnjeg dekana preč.Tadije Pranjića pronađeni su privremeni prostori. U predvorju Osnovne škole „A.G.Matoš“ na Lapovcima slavljen je misa nedjeljom (zahvaljujući gostoprimstvu tadašnjeg ravnatelja škole prof.Petra Markića) a u grobljanskoj kapeli sv.Marije Magdalene radnim danom. Župnik se smjestio u upravnu zgradu Naftaplina gdje je dobio i jednu i jednu kancelariju za župni ured. Pastoralni susreti (ministranti, mladi, prvopričesnici, krizmenici) održavali

su se dijelom u školi, dijelom u dvorani za sastanke u zgradi Naftaplina. Velečasni Tomislav počeo je okupljati zajednicu iako je sve išlo veoma teško jer su ljudi odbijali novu župu, vezani uz okolne crkve kamo su navikli ići. Ipak, manji dio župljana počeo se okupljati na svetoj misi. Taj broj pomalo je rastao. Posebno su bile posjećene mise zornice slavljenе svakog adventskog dana u školskom predvorju. Okupljeni su prvi ministranti i oformljen je veliki i dječji zbor. Proslavljeni su prva pričest i i krizma, također u školi.

Uskoro se pristupilo i ideji gradnje novog pastoralnog centra (crkve i župnog stana). Gradsko poglavarstvo obećalo je darovati crkvi 7000 m2 zemljišta južno od školskog igrališta (između igrališta i Lapovačke ceste), a upravitelju župe je rečeno da slobodno priđu izradi projekata. Tek kada su projekti bili gotovi i župnim novcem plaćeni, gradske su službe ustanovile da je zemljište nacionalizirano 80-tih godina prošlog stoljeća i da je postavljen zahtjev za povrat bivšim vlasnicima. Tako je 1997.godine sve završilo na sudu.

Upravo u to vrijeme (ljetu 1997.) velečasni Tomislav vratio se u svoju župu Nijemci, a naša je župa 1.srpnja

1997.godine dobila prvog stalnog župnika, dotadašnjeg župnog vikara u vinkovačkoj crkvi sv.Euzebija i Poliona velečasnog Roberta Farkaša. Kako od gradnje crkve na predviđenoj lokaciji nije bilo ništa, a novi župnik je predosjećao da će takva situacija potrajati godinama, što se i obistinilo, potraženo je drugo rješenje kako bismo se iselili iz tuđih prostora. Predloženo nam je zemljište istočno od škole (pokraj zgrade Naftaplina) i opet nam je rečeno da slobodno prilagodimo projekte novoj situaciji. Tada je župnik dao načiniti novi, znatno smanjeni, projekt župnog stana, a projekt crkve ostao je neizmijenjen. Opet je župa vlastitim sredstvima platila izmjenu projekta, a tek tada su nam gradske službe ponovno rekle da je to zemljište nacionalizirano i da je predviđen povrat bivšim vlasnicima! A potrošili smo za projekte ukupno oko 90000 tadašnjih njemačkih maraka (oko 45 000 eura). Tada smo, uz jamstvo Biskupije, podigli sedmogodišnji kredit od 120 000 eura i kupili napušteno i prljavo bivše skladište ugljena u samom središtu naselja Lapovci. Odmah smo pristupili adaptaciji skladišta u crkvu, a na ravnom krovu sagradili budući župni stan i vjeronaučnu dvoranu. Radovi su počeli 19.ožujka 2001.godine, a u novoj crkvi

smo slavili prvu svetu misu na prvu nedjelju došašća 2.prosinca 2001.godine. Vjeronaučna dvorana dovršena je i stavljena u uporabu u rujnu 2003.godine, a tek u listopadu 2005.godine župnik je uselio u novi župni stan. Do tada je bio podstanar punih 8 godina! Uređenjem fasade cjelokupni objekt završen je 2006.godine.

Naša je župa prvotno dobila ime Svi sveti u spomen na staru vinkovačku tradiciju da se na Sve svete održava veliki gradski sajam te je taj dan od mnogih slavljen kao gradski kirvaj (kirbaj). Ta je tradicija vremenom iščezla, a spomen je sačuvala naša župa u svom imenu. No, taj dan kao Dan mrtvih pokazao se vrlo neprikladnim za crkveni god te smo 1.siječnja 2000.godine, na prijedlog župnika i suglasnost crkvenog odbora, promijenili ime u Srce Isusovo odlukom đakovačkog i srijemskog biskupa Marina Srakića. Razlog uzimanja tog imena je zavjet kojeg su vjernici Vinkovaca 1952.godine dali kada ih je na samu svetkovinu Srca Isusova zadesila nezapamćena tuča. Toga je dana svake godine bila misa i procesija. I taj je običaj vremenom iščezao, a mi smo ga, opet svojim imenom, sačuvali. Do danas smo jedina župna crkva u istočnoj Slavoniji i jedna od tri u cijeloj Slavoniji i Baranji s imenom Presvetog Srca Isusovog.

Naša župa obuhvaća tri gradska kvarta: Lapovce, Vrtno naselje i Borince. Broji oko 6000 stanovnika od čega je oko 5000 katolika. Graničimo sa župama sv.Euzebija i Poliona, sv.Nikole, Srca Marijinog i Jarminom.

Nakon Roberta Farkaša, župnik u ovoj župi bio je velečasni Matej Glavica (od 2014. Do 2016.godine) a potom za župnika dolazi velečasni Ladislav Dort koji je župnik do danas.

Vlč.Ladislav Dort, župnik

PITOMI KESTEN-NUTRITIVNO VISOKOVRIJEDNA NAMIRNICA

Pitomi kesten je listopadno drvo u srodstvu s bukvom i hrastom, koje može narasti do 25 metara visine i godišnje dati više od 200 kilograma plodova, te doživjeti starost od 500 godina i više. Javlja se u šumskim zajednicama s hrastom kitnjakom i grabom. Nalazi se i na obroncima Učke i okolice Lovrana te Opatije. Najviše raste u južnoj Europi i Sredozemlju, a po Europi se počeo širiti iz Grčke. Kesten cvjeta početkom lipnja, a plodovi dozrijevaju početkom listopada. Voli kiselo tlo bez vapna, a ne podnosi veću vlagu, pa ga nema u vlažnim i hladnim dolinama. Rasprostranjen je na područjima od 200 do 600 metara nadmorske visine. S obzirom na to da je heliofilna biljka, preferira južne ekspozicije (pristupe) i umjerene inklinacije terena.

Plod kestena je nutritivno visokovrijedna namirnica čiji glavni sastojak je škrob, po čemu ga se može usporediti s krumpirom. Zbog tog svojstva od njegovih plodova, proizvodi se i brašno, koje se obično miješa s brašnom žitarica. Rasprostranjeno je u upotrebi u Francuskoj, Italiji i Španjolskoj, te se odlikuje lakom probavljivošću.

Poput lješnjaka i badema, niti pitomi kesten ne sadrži gluten, pa je popularan sastojak u bezglutenskoj prehrani. Osim toga, bogat je vitaminom C i fitalatima, koji su bitni pri sintezi crvenih krvnih zrnaca i DNK.

Do 2009. godine u Republici Hrvatskoj nije bilo plantaže kestena, da bi se te godine počelo s plantažnim uzgojem na manjim površinama u Istri. Na području Sisačko-moslavačke županije, u naselju Gornja Bačuga nalazi se pokusni nasad pitomog kestena.

U svijetu se pak, najviše uzgaja u Italiji i Kini, puno se radi na selekciji boljih sorti kestena koje se uzgajaju u intenzivnom nasadima, te se time postižu znatno bolji prinosi. Kod nas je poznata selekcija marun (kesten dubenac), koji je oplemenjena sorta divljeg kestena nastala cijepljenjem plemkama maruna, a najviše ga ima u okolici Lovrana, Opatije i Mošćeničke Drage. On je veći, slađi i svjetlije ljuske od običnog kestena, te je jedna od najkvalitetnijih sorti koja se izvozila još u 17. stoljeću. Vrhunac proizvodnje i izvoza je doživjela u 19. stoljeću. Na žalost, nakon toga uslijedili su stagnacija i pad proizvodnje kako maruna, tako i drugih sorti kestena.

Magdalena Parat

PILOT PROJEKT BESPLATNE DOSTAVE OBROKA NAJPOTREBITIJIM OSOBAMA

U području zdravstva i socijalne skrbi, u 2024. godini Društvo Hrvatska žena Vinkovci pokrenulo je pilot projekt besplatne dostave obroka najpotrebitijim osobama u Vinkovcima, a predstavlja svjetionik nade za one građane našega grada koji žive u siromaštvu i suočavaju se s brojnim životnim izazovima. Voditeljica projekta je Magdalena Godan Grubač. Cilj ovog projekta je smanjenje socijalne isključenosti i ublažavanje siromaštva, a posebna pozornost daje se osobama koje su uslijed slabije pokretljivosti, nepokretnosti ili teških bolesti uskraćene za pristup osnovnim uslugama poput Pučke kuhinje. Ovaj projekt nudi konkretno rješenje za one koji zbog svojih zdravstvenih ili životnih okolnosti nisu u mogućnosti sami doći do obroka na koji imaju pravo. Pokretanje ovog projekta nije došlo samo iz potrebe da se odgovori na trenutne izazove socijalne pomoći, već iz dubokog razumijevanja potreba najranjivijih članova zajednice.

U društvu u kojemu tempo života često ostavlja na margini one koji ne mogu pratiti njihov ritam, ovo je odgovor na često zanemarivane i tihe potrebe ljudi u teškoj životnoj situaciji. Naša misija nije samo pružiti, osigurati obrok, naš cilj je omogućiti dostojanstven život najpotrebitijima, omogućiti onima koji se nalaze u otežanim uvjetima da osjete da nisu zaboravljeni, da nisu sami. U središtu ovog projekta nalazi se temeljna ljudska potreba za povezanošću, za osjećajem zajedništva. Kroz partnersku suradnju s Caritasom Đakovačko-osječke nadbiskupije, Centrom za pružanje usluga u zajednici Vukovarsko-srijemske županije, te financijskom podrškom grada Vinkovaca, uspostavljen je most koji spaja ljudsku solidarnost i socijalnu odgovornost.

Za svakog korisnika ovog programa, dostava obroka više je od same hrane, to je simbol skrbi i pažnje koju zaslužuju, to je podsjetnik da u društvu uvijek postoje oni koji su voljni pružiti ruku pomoći. Kroz svakodnevnu dostavu obroka, koja se obavlja uz pomoć vozača Centra za pružanje usluga u zajednici, postiže se da obroci stignu na adrese onih koji nisu u mogućnosti doći do Pučke kuhinje. Svaki obrok nije samo fizička potreba, već i čin empatije, čin koji omogućuje da se osobe u potrebi osjećaju da i dalje pripadaju društvu, da nisu zaboravljeni. Podrška korisnicima ovoga programa, koja ide od same pomoći u hrani, pruža im emocionalnu sigurnost, osjećaj pripadnosti i, možda što je najvažnije, ona je podsjetnik na to da nisu sami u svojim izazovima. U društvu koje se sve više temelji na brzom tempu i virtualnoj povezanosti, ovaj projekt podsjeća na važnost ljudske blizine i fizičke prisutnosti. Kroz suradnju i zajednički rad s drugim organizacijama i institucijama, pružatelji usluga ovoga projekta stvaraju zajednicu koja je usmjerena na stvarnu pomoć i konkretne promjene, u kojoj su svi korisnici tretirani s itom pozornošću i poštovanjem koje zaslužuju. U konačnici, ovaj projekt nije samo dostava obroka, on je čin ljubavi i međusobne podrške koji nam svima pokazuju snagu zajedništva. Veliku zahvalnost upućujemo Gradu Vinkovcima, čiji je financijski doprinos omogućio realizaciju ovog važnog projekta. Nesebična podrška Grada pružila je temeljnu snagu za provedbu programa, čime su pokazali istinsku brigu za najpotrebitije članove naše zajednice.

Također, želimo zahvaliti Centru za pružanje usluga u zajednici Vukovarsko-srijemske županije na osiguravanju vozača, te na svakodnevnom ulaganju vremena i truda u dostavu obroka korisnicima. Bez njihove predanosti, ovaj projekt ne bi bio moguć. Na poseban način zahvaljujemo i Caritasu Đakovačko-osječke nadbiskupije na nesebičnom i humanom angažmanu, svakodnevnoj pripremi obroka, koji ne samo da zadovoljavaju osnovne potrebe, već i unose toplinu i ljubav u domove naših korisnika. Njihov trud, s ljubavlju pripremljeni obroci i sati rada koji su uloženi u njihovu pripremu, imaju neprocjenjivu vrijednost za sve one kojima su najpotrebniji.

Martina Šmuc

Na svetkovinu Gospe Lurdske u crkvi sv. Vinka Pallottija Vinkovci služena misa zadušnica za preminule članice Društva Hrvatska žena Vinkovci POVEZANOST U SJEĆANJU

Poslije mise predavanja o palijativi

Za razliku od prijašnjih godina kada se misa zadušnica za preminule članice Društva Hrvatska žena Vinkovci, služila u župnoj crkvi sv. Euzebija i Poliona, ove godine misu zadušnicu u crkvi sv. Vinka Pallottija, na svetkovinu Blažene Djevice Marije (Gospe Lurdske), u nedjelju 11. veljače 2024. godine, služio je pater Ilija Sudar. Taj dan u godini određen je kako bi se članice ovoga društva prisjetile svojih članica koje više nisu među nama a koje su za svoga života, svaka na svoj način, dale značajan doprinos radu i djelovanju Hrvatske žene. Otišle su „tamo“ ali se komunikacija s njima prema kršćanskoj tradiciji nastavlja i služenjem misa zadušnica. Kako je istaknuo pater Sudar taj dan obilježava se i kao Dan bolesnika. „To je dan kada se molimo za naše bolesnike, da njihova patnja bude svima spasonosna. Svoje bolesnike najbolje ćemo na svej toj misi prikazati Božjem milosrđu. Svima želim dobrodošlicu i da vas Gospodin dodirne, da vas ozdravi. On to može, možda ne fizički, ali nas može ozdraviti od vječne smrti. Dan bolesnika je prigoda da još više razmišljamo o potrebama bolesnika, on je poziv na solidarnost sa svima, osobito s najpotrebitijima“ – rekao je pater Sudar. Sveta misa počela je poznatom marijanskom pjesmom „Sred te se pećine“ koju je izvela Pjevačka grupa Društva Hrvatska žena Vinkovci pod ravnanjem Branke Domaćinović, voditeljice glazbene radionice.

U prigodnoj propovjedi pater Ilija Sudar osvrnuo se na prvo misno čitanje i primjer iz Levitskog zakona koji nameće odjeljivanje gubavaca iz zajednice što nam se danas, kako je rekao, čini nepravедnim. „Isus, suosjećajan, svojim dodirom ozdravlja gubavca. Ljudski, dodir je vrlo važan. Vidim to obilazeći bolesnike. No, ima nešto što nije guba, a to je bolest morala, zarazili smo se grijehom. Blizu ili daleko od nas ima osoba koje lažu, varaju, lažno svjedoče, zaobilaze ljude i običaje... Klonimo se zaraze „gubom“ ovoga vremena, lažnog predstavljanja, mita i korupcije, laži... Mi kršćani u tom smislu imamo veliku odgovornost. Bog nam je dao više svijesti i odgovornosti kada je u pitanju „guba srca i tijela“. Na to nas obvezuje naša

vjera. Budimo Samaritanci.“-istaknuo je pater Sudar.

Poslije svete mise u vjeronaučnoj dvorani za članice Hrvatske žene ali i sve druge koji su željeli nešto više saznati o palijativnoj skrbi predavanje na temu palijativne skrbi održale su Margareta Čalić, dr.med. spec.fizikalne medicine i rehabilitacije i Martina Šmuc, univ.mag.act.soc. Doktorica Čalić, inače predsjednica tima za razvoj sustava palijativne skrbi Vukovarsko-srijemske županije i dopredsjednica Društva Hrvatska žena Vinkovci upoznala je prisutne o tijeku razvoja i djelovanja palijativne skrbi na području Vukovarsko-srijemske županije. „Palijativna skrb je integralni dio zdravstvenog sistema. Županijski tim za palijativnu skrb oformljen je 2016.godine. Prethodila mu je 2012.godine edukacija u Centru za palijativnu medicinu, komunikacijske vještine i medicinsku etiku (CEPAMET) Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Svakako valja istaknuti prof.dr.Anicu Jusić, koja je utemeljila, afirmirala, palijativnu skrb i hospicijski pokret. Godine 1994.osnovano je Hrvatsko društvo za hospicij/palijativu Hrvatskog liječničkog zbora i postavljeni su temelji za razvoj palijativne skrbi. U našoj županiji oformljen je Centar za koordinaciju palijativne skrbi i mobilni palijativni timovi pri domovima zdravlja Vinkovci, Vukovar i Županja. Proveli smo i više edukacija, pa tako možemo reći da danas brojimo preko 600 osoba različitih profila koje su se educirale iz područja palijative. Palijativna skrb je jedan proces koji ide svojim tijekom i koji zahtijeva daljnje razvijanje jer palijativa nije samo znanje već je to liječenje s puno empatije, tim više što je Vukovarsko-srijemska županija „stara županija“ jer čak 18 posto stanovnika ima preko 65 godina. Perspektiva je da se poveća broj palijativnih kreveta u našim bolnicama, da se osnuju takozvane dnevne bolnice i da se značajan napor učini kada je u pitanju dostatan broj liječnika“-poručila je dr.Margareta Čalić.

Martina Šmuc govorila je o provedenim edukacijama i volontiranju u palijativnoj skrbi. Naglasila je da se pozivom na broj 0800330044, svakim radnim danom od 10 do 14 sati, može saznati više o pravima iz socijalne skrbi, konzultirati se s pravnikom, psihologom ili socijalnim radnikom, potražiti psihološku podršku i savjet. Izrazila je zadovoljstvo provedenim edukacijama neformalnih njegovateljica, posebice u Privlaci, Komletincima, Jarmini i Ivankovu, te provođenjem besplatne edukacije o korištenju digitalnih alata za starije osobe (Digitalni kutak) u okviru projekta „Inovativni pristupi palijativnoj skrbi i skrbi o starijim osobama u Vukovarsko-srijemskoj županiji“ čija je voditeljica. Najavila je i korištenje još jedne vrlo korisne usluge, korištenje pametnih narukvica za starije osobe koje su oboljele o Alzheimerera i drugih teških bolesti. Predsjednica Društva Ljubica Potočić, dr.med. sa zadovoljstvom je istaknula da se uspješno provodi projekt „Inovativni pristupi palijativnoj skrbi i skrbi o starijim osobama u Vukovarsko-srijemskoj županiji“ koji financira Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike. Nositelj projekta je Društvo Hrvatska žena Vinkovci a partner u provedbi Centar za pružanje usluga u zajednici Vukovarsko-srijemske županije. Predavanja je obilježila i rasprava u kojoj su se mogli čuti konkretni prijedlozi kako bi se stanovnicima naše županije a kojima je neophodna palijativna skrb pružilo puno više i omogućio koliko toliko dostojanstven život starijih osoba, da lakše dočekaju sutra.

Milka Vida

Pametne narukvice za starije osobe SIGURNOST PRIJE SVEGA

Prema podacima kojima raspolažu kompetentne institucije u Hrvatskoj čak 22,34 posto od ukupnog broja stanovnika čine osobe starije od 65 godina. To je starosna dob kada je njihovo zdravstveno stanje narušeno ili će u godinama koje dolaze biti još narušenije. Neprijeporna je činjenica da takvim osobama, posebice onima koji imaju nekoliko kormobiliteta, pa i ozbiljnih kao što su demencija ili alzheimer, treba sveobuhvatna pomoć, da li članova obitelji ili institucionalna. No, ako se zna da kapaciteti smještaja u dom pokrivaju tek 3,4 posto populacije starije od 65 godina, da su liste čeka predugačke i da mnogi svojim skromnim mirovinama ne mogu sebi priuštiti smještaj u dom, a da u isto vrijeme članovi obitelji, poglavito oni koji su u radnom odnosu ili su i sami bolesni, ne mogu skrbiti o takvim osobama, onda dolazimo do zaključka da je riječ o problemu koji traži osmišljeniju skrb za starije. Mali ali hvale vrijedan korak u tom smislu svojom akcijom, u veljači ove godine, učinilo je Društvo Hrvatska žena Vinkovci koje je u okviru projekta financiranog iz Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, nabavilo besplatne pametne narukvice a GPS lokatorom za starije osobe. Riječ je o uređaju za starije, bolesne i nemoćne osobe koji 24 sata dnevno kontrolira zdravlje osobe koja ga nosi, krvi tlak, otkucaje srca, dnevni broj koraka, gdje se starija osoba nalazi. Ovaj mali uređaj snažnih mogućnosti, vrlo jednostavan za korištenje, pruža mogućnost da osoba u slučaju opasnosti može zatražiti pomoć, nazvati ili aktivirati SOS funkciju. Edukaciju o korištenju takozvane pametne narukvice, zainteresiranima je 27. veljače 2024. godine, u prostorijama ovoga vinkovačkog društva, proveo profesor informatike Danijel Pobi, inž. računarstva.

I ovom prigodom naglašeno je da pametna narukvica s GSP-om povećava dozu sigurnosti i kvalitete zdravlja starije populacije. Nerijetko se može čuti kako djeca moraju voditi brigu o svojim roditeljima, i to je u redu. Međutim, mnoga nisu to u mogućnosti, da li iz egzistencijalnih ili nekih drugih razloga, a i promijenile su se tradicionalni oblici skrbi djece prema roditeljima. Uz pametnu narukvicu članovi obitelji koji se suočavaju s ovim problemom koliko toliko naći će mir jer će nad svojim

najbližima, roditeljima, supružnicima, djedovima i bakama koji često ostaju sami i koji eventualno pate od demencije, pa i drugih teških bolesti, imati nadzor. Jednim ovakvim malim ali vrlo korisnim korakom što ga je učinilo Društvo Hrvatska žena Vinkovci približavamo se uređenim i razvijenim zemljama koje godinama razvijaju niz usluga u lokalnoj zajednici. U tom nizu je i nastojanje da pomoć starijim osobama dođe kući, a ne da je ona mora tražiti u instituciji. Uostalom takva skrb pokazala se puno jeftinijom od one kada se starija osoba smješta u dom.

Svakako valja istaknuti da ova akcija, kada je zdravlje u pitanju, nije jedina u programskim aktivnostima Hrvatske žene. Da podsjetimo, gotovo dva desetljeća kupnjom stana u Zagrebu osiguran je besplatni smještaj za teško bolesnu djecu koja se liječe u Zagrebu a ne moraju biti u bolnici, provode se aktivnosti u okviru projekta „Unapređenje zdravlja i kvalitete života starijih osoba u Vinkovcima“, nordijsko hodanje, besplatno mjerenje krvnog tlaka i glukoze u krvi, tjelovježba, razne radionice vezane uz mentalno zdravlje i palijativnu skrb i drugo.

Milka Vida

U programu korizmenog koncerta 24.smotre „Ruvom kroz korizmu“ u Privlaci nastupila i pjevačka grupa Društva Hrvatska žena Vinkovci POMNO OSMIŠLJEN I PREDSTAVLJEN PROGRAM

Stara barokna crkva sv.Martina u Privlaci, spomenik kulture, svojom izvanrednom akustikom pokazala se dobrim odabirom za održavanje korizmenog koncerta kojega je u okviru 24.smotre „Ruvom kroz korizmu“ organizirao Kulturni centar „Klasje“ iz Privlake. Koncert je održan 10.ožujka 2024.godine a nastupilo je nekoliko pjevačkih grupa i zborova: Ženska pjevačka skupina KC „Klasje“ Privlaka, „Baće“ iz Bošnjaka, Pjevačka grupa Društva „Hrvatska žena“ iz Vinkovaca, Mješovita pjevačka skupina KUD-a „Filipovčice“ Komletinci, Mješoviti zbor župe sv.Jurja iz Vajske i Crkveni zbor župe sv.Martina Privlaka.

Svi izvođači ovog koncerta predstavili su se pomno odabranim pučkim korizmenim napjevima koji se inače pjevaju tijekom cijelog korizmenog razdoblja. Bila je ovo prigoda da se posjetiteljima predstavi dio hrvatske tradicijske baštine koja je vezana uz crkveno korizmeno pjevanje, glazbeni pučki izričaj nadahnut Kristovom mukom.

Vrlo dojmljiv bio je nastup Pjevačke grupe Društva „Hrvatske žene“ koje su, za razliku od drugih izvođača čiji su se izvedbe bazirale na dobro poznatim napjevima primjerice „Cjelivat ću Gospodine“, „Stala majka pod raspelom“, „Puče moj“ i „Gospin plač“, izvele dva glasovno vrlo zahtjevna korizmena napjeva „O Isuse ja spoznajem“ i „Svaka duša“ koji se u

pisanom obliku prvi puta pojavljuju u trećem izdanju pjesmarice Cithare octochorde iz 1757. godine. Iako brojčano mala grupa (pet članica) osnovana prije deset godina, pod voditeljskom palicom Branke Domaćinović, dugogodišnje dirigentice Mješovitog pjevačkog zbora „Sveta Cecilija“ župe sv.Euzebija i Poliona Vinkovci i osobe koja je dugo godina prisutna u glazbenom životu ovoga kraja, izvela je ove napjeve moglo bi se reći vrlo profesionalno i itekako opravdala svoje sudjelovanje u programu privlačkog korizmenog koncerta. To i ne čudi jer su iza djelovanja ove grupe godine stručnog rada i isto tako brojni nastupi u raznim prigodama koje organizira ovo Društvo pa bilo da je riječ o gradu Vinkovcima ili o gostovanjima izvan granica Hrvatske. Između ostalog, rečeno je to i u predstavljanju ove grupe koju trenutno čine: Branka Domaćinović, voditeljica, Nada Petrinović, Dragica Periškić, Nedjeljka Kovačević i Nela Vujić Marković.

Opći je dojam da su pjevači svih zborova i grupa dali maksimum, da su u svoje izvedbe, pod stručnim vodstvima svojih voditelja, uložili puno truda i da im je osobito stalo do toga da upravo korizmeni napjevi budu prezentirani na odgovarajući način i da dopru do slušateljstva. Ako je suditi po reakcijama prisutnih u tome su i uspjeli.

Prije samog koncerta riječi dobrodošlice i zahvale svima uputili su Janja Janjić, u ime Kulturnog centra „Klasje“ Privlaka, Marko Vukolić iz Upravnog odjela za turizam i kulturu u ime Vukovarsko-srijemske županije i mjesni župnik župe sv.Martina Privlaka Mirko Rendulić koji je između ostalog naglasio kako je lijepo slaviti korizmu kroz pokornički način, ali da je isto tako lijepo čuti korizmene napjeve, glazbeni pučki izričaj, pjevanje u kojemu su s tugom prikazani Isusova muka i smrt i kojim se čuva identitet izvornog glazbenog stvaralaštva i tradicije.

Milka Vida

PJEVAČKA GRUPA DRUŠTVA „HRVATSKA ŽENA“ VINKOVCI

Udruga „Hrvatska žena“ Vinkovci ove godine slavi 30-godišnjicu obnavljanja Udruge u modernoj Republici Hrvatskoj.

Prije desetak godina u Udruzi se pojavila se potreba za osnivanjem pjevačke grupe. Prijavile su se gospođe koje su i do tada bile povezane s izvođenjem glazbe. Cilj je bio družiti se, izmjenjivati iskustva i pjevati u raznim prigodama vezanim za Udrugu. Voditeljica je gospođa Branka Domaćinović, dugogodišnja dirigentica u Mješovitog pjevačkog zbora „Sv.Cecilija“ župe sv.Euzebija i Poliona Vinkovci i dugogodišnja nastavnica i ravnateljica Glazbene škole u Vinkovcima.

Članice su: Nediljka Kovačević, Dragica Periškić, Nada Petrinović i Ela Vujić-Marković.

Udruga je nabavila sintisajzer i probe su se počele održavati. Sastajemo se jednom tjedno, pjesme pjevamo prema prigodama za koje su namijenjene. Do sada smo pjevale na svetim misama zadušnicama za preminule članice Hrvatske žene, na svetim misama za duhovnu obnovu, povodom proslave Valentinova i imendana naših članica.. Ponekad smo nastupale i u Domu za stare i nemoćne osobe Vinkovci (osim za vrijeme epidemije covid-a) i u Domu za psihički bolesne odrasle osobe u Nuštru povodom Božića i Nove godine.

Društvo „Hrvatska žena“ Vinkovci ima u svom planu i programu ima i posjet Hrvatima izvan domovine. Na tim putovanjima, također, na svetim misama pjevala je naša grupa. Posjetili smo Gradišćanske Hrvate u Austriji i Mađarskoj, te Udrugu „Hrvatska žena“ U Travniku. U programu korizmenog koncerta u Privlaci grupa je izvela napjeve „Isuse ja spoznajem“ (CitharaOctochoraa) i „Svaka duša“.

Nada Petrinović

Duhovna obnova članica Društva Hrvatska žena Vinkovci PRIGODA ZA ISTINSKU, A NE SAMO DEKLARATIVNU OBNOVU

Godinama Društvo Hrvatska žena Vinkovci, temeljem svog programa rada, u korizmi organizira duhovnu obnovu. Tako je bilo i ove 2024.godine. Šesnaestog dana ožujka dvadesetak članica okupilo se u Marijinom domu, u Vinkovčanima dobro poznatom samostanu sestara Služavki Malog Isusa koji je prošle godine obilježio 100 godina prisutnosti sestara u Vinkovcima. Kao i svih prošlih godina svojom susretljivošću sestre su pridošlim članicama zaželele dobrodošlicu, a onda su, nakon mogućnosti ispovijedi, u kapelici Male Gospe uslijedili sveta misa i križni put. Duhovnik je i ove godine bio pater Ilija Sudar, župnik župe sv. Vinka Pallottija u Vinkovcima. „Drage hrvatske žene želim da ovaj dan prosvjetli vaše misli i djela, želim da tijekom ovog euharistijskog slavlja i križnog puta razmislimo kakva je naša korizma, kakva je naša posvećenost riječima Božjim, duhovna sabranost, kolika je u našoj duši želja da se istinski obnovimo, a ne da samo odradimo zacrtani program“ – naglasio je pater Sudar. Apostrofirao je riječi Majke Terezije u kojima se kaže „uvijek birajmo u životu ono teže kako bi drugima ostalo ono lakše“, što je ona potvrdila svojim djelovanjem, te dodao kako bismo shodno ovim riječima trebali ljubiti bližnjega više nego sebe i biti ustrajni u ljubavi prema odluci koja je dobra. Na kraju misnog slavlja pater Ilija Sudar zaželio je članicama Hrvatske žene Vinkovci da njihov rad bude plodonosan. Prisjetio se i umrlih članica i rekao da su tijekom svog života činile dobra djela i da ih je za to dobri Bog nagradio.

Nakon svete mise uslijedio je križni put, svojevrsni spomen Isusove muke, od trenutka kada Isusa osuđuju na smrt do polaganja njegova tijela u grob. Članice su nosile križ i svijeću i izmjenjivale se u čitanjima podno slika s likovnim prikazima Isusove muke. U čitanjima „Marijanskog križnog puta“, priprave molitve, zatim 14 molitvi za svaku postaju i završne molitve, članice su svaka ponaosob u svojim mislima i srcima proživljavale i svoj ovozemaljski hod, svoje male i velike „križeve“, i zazivale snagu da na tom svom putu ne iznemognu, da prihvate križ i svaku svoju eventualnu bol učine plodonosnom. I misno slavlje i križni put pjesmom su uveličale članice pjevačkog zbora Društva predvođene Brankom Domaćinović. Duhovna obnova, organizirana i provedena u Marijinom domu za mnoge članice bila je i prigoda da zastanu kraj Lurdske špilje u vrtu samostana i pomole se pred kipovima Gospe Bezgriješne i sv. Bernardice koje je daleke 1958. godine izradila arhitektica, umjetnica Alojzija Ulman.

Milka Vida

Tribinom, izložbom i prodajom ruža obilježen Majčin dan TO JE SVOJEVRSNA UMJETNOST-MORALNI VEZ

-rekla je prof. Marija Burić govoreći o zidnjacima-kuharicama

Programskim aktivnostima Društva Hrvatska žena Vinkovci za svaku godinu djelovanja, između ostalog, predviđeno je i obilježavanje Majčinog dana koji se, prema tradiciji, slavi svake druge nedjelje u svibnju. Tim povodom nesebičnim angažmanom članica Društva bile su organizirane tribine, izložbe i prodaja ruža pred vinkovačkim crkvama. Održavanju tribina i izložbi uvijek je prethodio izbor tema za koje se slobodno može reći da su uvijek bile vrlo originalne i inspirativne, s prisjećanjem na neka prošla vremena, s porukama ili pak osvrtima na izazove današnjeg društva. Za ovogodišnju temu odabrana je tema „Zidnjaci-kuharice“ koja je izazvala veliku pozornost kako samih članica tako i posjetitelja koji su uoči Majčinog dana došli u prostorije Društva da bi poslušali predavanje na tu temu i razgledali izložbu zidnjaka-kuharica i svatovskih pregača. S naglaskom da o ovoj temi nema puno literature, osim s vremena na vrijeme tiskanih kataloga, o povijesti zidnjaka-kuharica, o vremenu njihova postanka, načinu njihove izrade i porukama koje su se dale pročitati s bijelog pamučnog ili lanenog platna, govorila je prof. Marija Burić. Pohvalila je izbor teme i istaknula kako je riječ o izrazito emotivnoj temi koja nas vraća u neka prošla vremena i budi sjećanja na naše majke i bake i način života na prijelazu 19. u 20. stoljeće. „Vezeni zidnjaci-kuharice (kuvarice, krpe, dekice) nisu naš hrvatski autohtoni proizvod. Prve zidnjake s motivima tulipana i dijelova narodnih nošnji, imala je Nizozemska, a potom se njihova izrada proširila u središnju Europu. Postali su popularni krajem 19. stoljeća, a osobito dvadesetih i tridesetih godina prošlog stoljeća kada se s kuhanjem u takozvanim otvorenim ognjištima prelazi u posebne prostorije-kuhinje i kada se iznad zidanih ili metalnih štednjaka, pa i umivaonika, vješaju vezeni zidnjaci s likovnim i vrlo važnim komunikacijskim porukama. Prema istraživanju Gordane Viljević, više kustosice u Etnografskom muzeju Zagreb, poruke su bile lako pamtljive, rimovane, često poučne, a promovirale su osobnu higijenu, zdravu prehranu ili bonton. Tekstualne poruke nerijetko su se odnosile i na vjerski život i domoljublje. Tehnikama veza uglavnom križića i plosnog boda, plavim i crvenim koncem na već otisnutom drukanom motivu, iskazivane su i poruke vezane uz ulogu muškarca u životu uopće, što je u to vrijeme bio domišljat način izražavanja stavova i mišljenja“ - rekla je prof. Burić, te dodala kako su zidnjaci nerijetko bili sastavni dio dote koju su djevojke nosile u miraz, da postoje dijalektalni zidnjaci, te da šezdesetih godina 20. stoljeća, s modernizacijom kuhinjskog prostora, više nije bilo potrebe za tim platnima izvezenim ručnim radom s pisanom porukom ili bez nje. Svoje zanimljivo predavanje prof. Burić završila je citatom-porukom s jedne kuharice a koji glasi: „Kuharicu guza krasi, a tortu orasi“. Predsjednica Hrvatske žene Vinkovci dr. Ljubica Potočić podsjetila je da je tjedan dana prije ove tribine u susret Majčinom danu u ambijentu lapidarija Gradskog muzeja Vinkovci održana kreativna radionica „Majčin dan u ruhu tradicije i umjetnosti!-Zidnjaci“, gdje su djeca za svoje majke, zajedno s vinkovačkim umjetnicima i dizajnericom, izrađivala čestitke za svoje majke i učili vještinu vezanja sa članicama Društva.

Poslije predavanja u prostorijama Društva otvorena je izložba zidnjaka-kuharica i svatovskih pregača koje su sačuvala naše članice a vezene su raznim vezom i s vrlo zanimljivim porukama. Jedan od njih, doduše

novijeg datuma, privukao je pozornost posjetitelja. Bio je to zidnjak kojega je u skladu s Eurosongom i nastupom našeg predstavnika Baby Lasagne izradila članica Zlatica Čakić. Uz likovni izričaj i obvezatne heklane tabletiće, izvezla je slijedeće: „RIM-TIM-TAGI“ i poruku „Dodi dragi i donesi picu, poslije ćemo na kavicu. Djeci kupi ćevapčice i kolu za piće“. Izložba zidnjaka-kuharica, upotpunjena je i još nekim predmetima vezanim za kuhinju i kuhanje, primjerice starim vagama, mlincima za kavu, servisima za kavu, avanima, bilježnicama s receptima...

Milka Vida

Majčin dan u ruhu tradicije i umjetnosti-likovna radionica

Bila je to jedna lijepa likovna radionica koja se u Lapidariju Gradskog muzeja Vinkovci održala u subotu 4. svibnja povodom Majčinog dana u organizaciji Društva Hrvatska žena Vinkovci. Djeca su oslikavale čestitke nacrtane- inspirirane „zidnjacima“ koje je osmislila voditeljica i dizajnerica Sandra Turić, a bila je tu i radionica vezenja pod vodstvom Marije Mišetić i Zlatice Čakić u kojoj su djeca učile osnove vezenja i vezla maramice svojim mamama.

Osim što Društvo Hrvatska žena njeguje tradiciju kroz različite rukotvorine i djelatnosti (na radionici je prikazano vezenje i mala izložba „zidnjaka“), upoznaje nas i s mladim vinkovačkim likovnim umjetnicama, a ove godine su predstavljene tri mlade studentice s Akademije likovnih umjetnosti u Osijeku: Sara Čurđinjaković (ulje), Tereza Turić (akvarel) i Magdalena Matković koje su naslikale slike i donirale ih Društvu, a kupnjom slika željelo se pomoći financiranju stana u Zagrebu za boravak roditelja čija su djeca maligno oboljela i na liječenju su u Zagrebu.

Zahvaljujemo i ove godine Gradskom muzeju Vinkovci što nam je ustupio svoj prekrasan Lapidarij za održavanje radionice!

Sandra Turić

PROJEKT KULTURA U KVARTU

KUD Šokadija Stari Mikanovci, partner Društva „Hrvatska žena“ Vinkovci u programu njegovanja napjeva svatovca Izložba Uskrsni otarčići i svatovski otarci svilom i zlatom

Od 2023., već drugu godinu za redom Društvo „Hrvatska žena“ Vinkovci organizira projekt Kultura u kvartu, promičući šokačke napjeve bećarac i svatovac, uz nastupajuće KUD-ove Slavko Janković Šiškovci i Šokadija Stari Mikanovci, ali i organiziranjem izložbi uskrsnih otarčića i svatovskih otaraka izrađene tehnikama tkanja i pritkivanja, šlinganja, rišaljea, toleda te ukrašene svilom i zlatom. Prigodno su tiskani i katalozi – deplijani, a održana su i etnološka predavanja o razlici šokačkih napjeva svatovac i bećarac i o šokačkoj svadbi i bogatim svatovskim običajima.

KUD Šokadija Stari Mikanovci svojim radom i promicanjem izvornosti svojega mjesta u svim očitovanjima, jedan je od najuspješnijih KUD-ova Vukovarsko-srijemske županije i vrlo cijenjen na razini Hrvatske. Osnovan je 1967. godine, a od 1968. u kontinuitetu, već 58 puta uspješno organizira pokladnu županijsku Reviju djevojaka, snaša i momaka Mladost i ljepota Slavonije. Svake godine su među najuspješnijim na Folklornim večerima Vinkovačkih jeseni, a samo ove 2024. godine nastupali su i na Međunarodnoj smotri folklora u Zagrebu, u Metkoviću na 39. Smotri jadranske Hrvatske “Na Neretvu misečina pala” na dubrovačkom Stradunu, u Župi dubrovačkoj kod KUD-a Marko Marojica te u Posušju kod članova HKUD-a Fra Petar Bakula. Sudjelovali su i u obilježavanju proslave Dana Općine Stari Mikanovci, na 23. Smotri “Kolo na dva štuka” u Orubici i drugdje. Izrazito uspješna dječja skupina KUD-a Šokadija gostovala je u Rokovcima i Andrijaševcima na Bosutskim danima 2024., nastupali su na Županijskoj smotri dječjeg folklora u Vinkovcima, ali i u Koprivnici na 16. Međunarodnim susretima dječjih folklornih skupina “U bakinom krilu”.

Različitost, bogatstvo i ljepotu izrade otarčića koji se čuvaju po obiteljima iz prošlosti, ali izrađuju i u naše suvremeno vrijeme - Društvo „Hrvatska žena“ Vinkovci predstavilo je izložbom u svojim prostorijama pred Mladi Uskrs 2024. godine. Ovoga puta otarčiće za posvetu – blagoslov hrane za Uskrs izrađene tehnikom sviloveza i zlatoveza, starije ili novo urađene. Njima su bili pridruženi i stariji ili novo urađeni svatovski otarci, prema samom odabiru izlagačica, članica Društva i prijatelja. Sudjelovalo je 19 vlasnica otaraka s 50 uskrsnih otarčića i 35 svatovskih otaraka.

Svojim izlošcima, iz KC „Klasje“ Privlaka sudjelovale su Jela Janjić, Anica Kulić, Nada Mijatović i Dragica Škrlec. Predstavile su se i Ana i Marija Delić i Mara Benić iz Udruge žena „Druge“, Rokovci-Andrijaševci, a iz vinkovačke udruge „Vrijedne ruke“ Željka Renić. Antinačke otarke izložila je Manda Mlinarević, a slakovačke Evica Lazanin. Iz Strizivojne izlagačica je bila Lidija Damjanović, a najbrojniji izlošci bili su iz Vinkovaca, najviše prema mjestima podrijetla njihovih vlasnica: Sanje Jurić, Boriške Mašić, Filike Meštrović, Marije Mišetić, Anice Prkačin, Slavke Rosotrumović, Miljenke Vujeva i Marije Vuković.

Važno je spomenuti i izložbu Zidnjaka – kuharica i svatovskih pregača, koju su pripremile i organizirale članice Društva „Hrvatska žena“ Vinkovci sa svojim prijateljima u povodu Majčina dana 2024. godine, kao i predavanje na istu temu, prof. Marije Burić.

mr.sc. Ljubica Gligorević, etnologinja

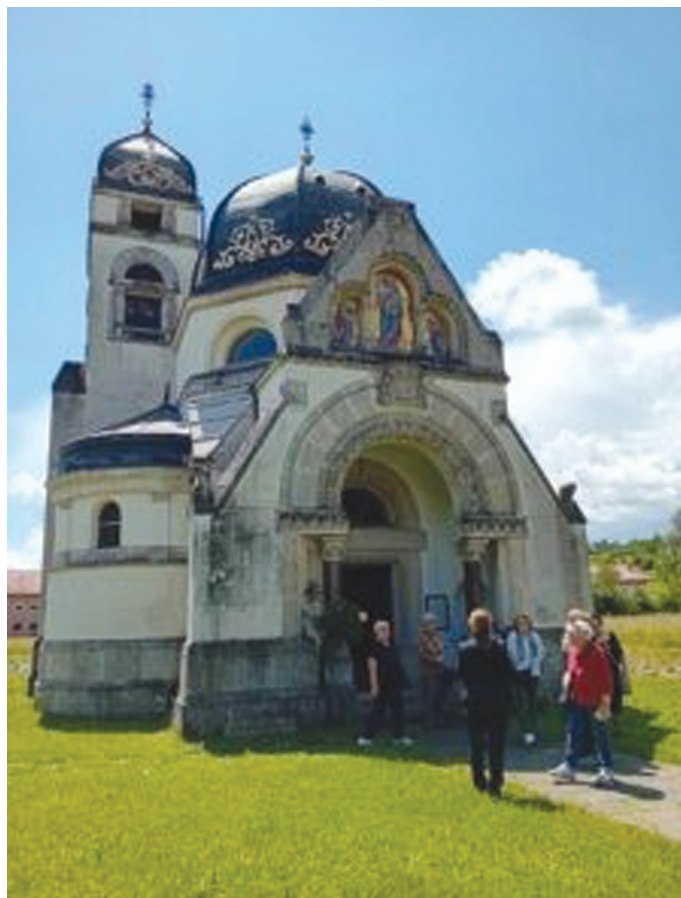
HODOČAŠĆE KRAŠIĆ, STRMAC PRIBIČKI I OZALJ

Blagdan Tijelova i Dan državnosti 30. svibnja za članice Društva "Hrvatska žena" Vinkovci bio je vrlo aktivan. Tog dana članice Društva hodočastile su u rodno mjesto blaženoga Alojzija Stepinca u Brezarić, malo mjestu u blizini Krašića. Krašić je malo mjesto na Žumberačkom gorju sa svega 616 stanovnika. U nedalekom Pribiću rođen je kardinal Kuharić i biskup Josip Mrzljak i vojni ordinarij Juraj Jezerinac. To mjesto još se zove i "dolina kardinala". Članice Društva prisustvovala su svetoj misi u crkvi Presvetoga Trojstva koja je, kako piše u povjesnici, zidana za vrijeme kasne gotike 1334. godine, kasnije je barokizirana, dobila je zvonik i barokne oltare, a 1911. godine, arhitekt Stjepan Pothorski-dobila kupolu i glavni oltar je premješten. Tornjić kupole podsjeća na onaj u crkvi Majke Božje u Nazaretu. Svetu misu je predslavio vlč. Ivan Vučak, župnik i vojni ordinarij u miru, mons. Juraj Jezerinac. Nakon svete mise posjetile smo Spomen-dom blaženog kardinala Stepinca, gdje još uvijek sve stoji kako je bilo u vrijeme zatočeništva našega kardinala, čiju kanonizaciju očekujemo. Nekoliko kilometara dalje posjetili smo Strmac Pribički i imanje grkokatoličkih biskupa sa dvorom iz 1751. godine, dograđen 1910., a u parku je crkva Blagovijesti, pravi biser. Još malo dalje, u Kostelu je i kurija Kukuljevića Sakcinskih. Ivan je i sam bio grkokatolik. Posjet starom gradu Ozlju – željeznicom spojen sa Karlovcem. Ozalj je mali grad, na rijeci Kupi gdje je uzvodno stara hidroelektrana iz 1908. Godine takozvana "Munjara". Neorenesansnu zgradu Munjare je dizajnirao Hermann Bolle. Danas se u ovom kraju pokušava potaknuti turizam, poznat po "Štrudlafest". Godine 2015. domaći slastičari su napravili štrudlu dugu 1500 metara i ušli u Guinnessovu knjigu rekorda. Naš cilj je bila posjeta Starom gradu. Bio je u vlasništvu Babonića,

a 1244. godine dobiva povlasticu slobodnoga kraljevskoga grada. Godine 1398. posjed od prezaduženoga kralja Žigmunda kupuje krčki knez Nikola IV "Mikula" za 17 000 dukata. Taj Nikola prvi se prozvao "Franko-panom", ime koje mu je dodijelio papa Martin V. godine 1430,. Preko drvenog mosta, koji je nekad bio pokretan, ušli smo poviše opkopa u Stari grad. Ulaznu kulu izgradio je 1599. Juraj IV Zrinski, a glavna branič kula je iz doba Babonića, neugledna, četvrtasta zgrada nekadašnji Palas Zrinskih gdje se 7 dana slavilo vjenčanje Katarine sa Nikolom 1556. Godine, o čemu svjedoči natpis nad ulaznim vratima: NICOLA COMES-grof ZR 1556. Ozalj je i rodno mjesto slikarice Slave Raškaj, rođenoj 1877. godine kao gluhonijemo dijete. Slava je rado slikala akvarele, pejzaže, motive Ozlja i Kupe. Slike su razasute diljem Hrvatska, nekoliko ih je u Muzeju u Ozlju.

Jasminka Parat

Zlatica Čakić- uz osamdeseti rođendan POSTOJANO ČOVJEKOLJUBLJE I DOBROTA

„Nije dovoljno samo činiti dobro, potrebno je dobro činiti na dobar način: stručno, organizirano, suradnički.“ Riječi su to Sv. Vinka Paulskog, francuskog svećenika, osnivača katoličkih lazara i Družbe milosrdnih sestara, zaštitnika siromaha, bolesnika, te socijalnih i karitativnih radnika. Ovaj citat nije slučajno izabran u namjeri da u povodu 80. rođendana predstavimo Zlaticu Čakić, dugogodišnju članicu Društva Hrvatska žena Vinkovci. Riječi su to koje na najbolji način oslikavaju život i humanitarno djelovanje ove rođene Vinkovčanke, mnogima dobro poznate slikarice. Da bi samo nabrojali koliko je puta djelotvorno i promišljeno pružala pomoć onima kojima je ona bila prijeko potrebna trebalo bi više stranica teksta. Samo kada je u pitanju članstvo u Hrvatskoj ženi slobodno se može reći da je za potrebe kupovine i održavanja stana u Zagrebu u kojemu po potrebi borave teško bolesna djeca darovala nekoliko desetaka svojih slika koje su na aukcijama obvezatno budile pozornost i svaki put prodane, da je i još jednim svojim talentom, šivanjem, darovala veliki broj ekoloških torbi, da u određenim prigodama

izrađuje aranžmane kojih se ne bi postidjele i mnoge na glasu znane cvjećarnice, galerije, poslovni i mnogi drugi prostori. Svakako valja spomenuti i njezino umijeće spravljanja kolača. Izradila ih je nebrojeno puta za humanitarne akcije, ne štedeći vrijeme, ne mareći za trošak kupljenog materijala. I nije samo pomagala Hrvatskoj ženi. Puno je institucija i udruga kojima je ova osebujna slikarica svoga zavičaja i podneblja kojoj je uzor bio slikar Božidar Kopic, također darovala svoje slike (Mala Terezija Vinkovci, Dom za psihički bolesne odrasle osobe Nuštar, Hrvatska majka Vinkovci...) Za Zlaticu Čakić slobodno se može reći da je svjedok milosrđa i ljubavi, da su njezina djela dobrote iskusili mnogi bolesni, siromašni, odbačeni... Vjerujući da samo čini nešto dobro, ne tražeći ništa, baš ništa zauzvat, znala je prepoznati osobu ili obitelj u potrebi. Tako je primjerice nakon katastrofalne poplave u županjskoj Posavini, u Gunji 2015. godine samoinicijativno, na način kako je mogla, obradovala jednu obitelj. Radost je bila obostrana. Bio je dovoljan jedan topao pogled prijateljstva, iskren osmijeh, jedno hvala i jedan pozdrav. I to malo što je darovala obitelji iz Gunje značilo je neizrecivo puno. Takva je Zlatica Čakić. Samozatajna, uvijek nasmijana, puna razumijevanja, spremna pomoći. I onda kada je život nije mazio, kada je u Domovinskom ratu u cvijetu mladosti poginuo njezin sin, nalazila je novu snagu i umijeće kako život što bolje organizirati, Bogu na slavu, ljudima na dobro, svojoj obitelji, suprugu Ivanu i kćerki poznatoj redateljici Biljani Čakić na radost.

I danas, s punih osam desetljeća života, ne sustaje. Aktivna je u Društvu Hrvatska žena Vinkovci, jedna od aktivnijih, pomaže potrebitima na način kako može i to je njezina životna misija. Članice ove vinkovačke udruge pjesmom i iskrenim čestitkama zaželele su joj dobro zdravlje, još mnogo godina u miru i blagostanju. Njezin doprinos promicanju dobrote, humanosti, ostaje utkan u pore djelovanja ove i mnogih drugih udruga, u živote ljudi kojima je milosrđe ovakvih i sličnih ljudi olakšalo pa i na bolje promijenilo život.

Milka Vida

OSMOSMJERKA - ČAROLIJA UŽITAKA

				C	A	Č	A	NJ	V	O	K	A	M
				U	C	Š	A	R	L	O	T	A	A
				K	I	A	Č	A	J	I	V	A	S
				E	L	K	A	I	P	N	O	E	L
				R	A	D	G	E	M	K	R	F	E
C	R	O	Ž	A	T	A	O	V	R	R	E	R	N
A	E	R	S	N	H	C	P	A	A	O	R	A	I
N	P	T	A	Č	R	I	F	K	M	Š	R	P	K
E	K	O	C	I	D	N	R	D	O	T	E	I	O
J	E	R	H	Ć	E	R	I	O	R	U	F	N	L
I	C	T	E	I	I	I	T	Č	N	L	N	C	A
V	I	I	R	M	S	S	U	A	A	E	G	A	Č
I	N	C	V	O	Š	K	L	L	T				
N	S	E	I	N	T	N	E	O	O				
Ć	A	E	C	I	L	F	I	K	R				
O	R	E	H	NJ	A	Č	A	T	T				
V	O	Ć	N	A	T	O	R	T	A				

CUKERANČIĆI
DRHTALICA
FERRERO
FRITULE
KEKSI
KIFLA
KIFLICE
KOLAČ OD KAVE
KRAFNE
KREMŠNITA
KROŠTULE
MAKOVNJAČA

MASLENI KOLAČ
MRAMORNA TORTA
ORASNICE
OREHNJAČA
PARFE
PINCA
PITA
POGAČA
ROŽATA
SACHER
SAVIJAČA
SIRNICA

ŠARLOTA
TORTE
TORTICE
VOĆNA TORTA
VOĆNI VIJENAC

Rješenje (6, 7):

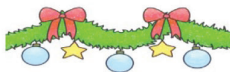

Srebrenka Takšić

PREMETALJKA

ŽICE, DA
BOR JE OKIČEN!

Ukrasi razni uvijek se nađu,
neki na boru, neki na stolu.

1. Žrtvenik
2. Mjesto Isusova preobraženja,
3. Onaj koji igra na boće,
4. Mali rob,
5. **Veliki kršćanski blagdan,**
6. Deminutiv za bor,
7. Silueta,
8. Veliki svinuti nož za rezanje loze, grančica i dr.,
9. **Sin Božji**

PASIJANS

1	O	L	T	A	R
2					
3					
4					
5	B	O	Ž	I	Ć
6					
7					
8					
9	K	R	I	S	T

POMICALJKA

AJNŠTAJNIJ
HRVATSKA ATENA
GJURO SZABO
BIJELA LAĐA
MIR I DOBRO
SVETA CECILIJA
SVETA OBITELJ

Riječi i pojmove pomaknite ulijevo
ili udesno tako da u tri uzastopna
stupca dobijete odgonetke
povezane sa slikom.

ISPUNJALJKA

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

VODORAVNO I OKOMITO:

1. Pothvat, poduhvat
2. **Došašće,**
3. Onaj koji je svet,
4. Glavar vladajuće obitelji (grč.).

REBUS

(odgonetka: 3, 4, 6, 6, 7, postavka: 5, 6, 3, 1, 4, 1, 6)

PREMETALJKE
Dvije božićne pjesme

RADOSNI AMEN!
*
MEĐENO LI JE SRDAŠĆE!

Rješenja:
OSMOSMJERKA: kinder pingvin,
PREMETALJKA: Božićne dekoracije;
PASIJANS: Tabor, bočar, robić, borić,
obris, kosir; POMICALJKA: jaslice,
Nazaret, štalica; ISPUNJALJKA: podvig,
Došašće, svetac, dinast; REBUS: Sve Tini
kolače pojela Slavica; PREMETALJKE:
Narodi nam se, Djetesce nam se rodilo.

Srebrenka Takšić

VESELI SE, MAJKO BOŽJA

Veseli se, Majko Božja, puna milosti
 Veseli se i raduj se rajska svjetlosti
 Jer si noćas porodila
 Svojim mlijekom zadojila
 Boga malahna, Boga malahna.
 Veseli se jer kako si vazda željela
 Radi časa svoga Boga sveđ si molila
 Djevicom si vazda bila
 Djevicom si porodila
 Boga našega, Boga našega

DUHOVNA MISAO

Neki je čovjek, tragajući za mudrošću, odlučio poći na planinu na kojoj se svake godine ukazivao Bog. Prve se godine hranio plodovima zemlje. Kad više nije bilo ničega, morao se vratiti u grad. „Bog nije pravedan!“ -poviče. „Cijelo sam vrijeme proboravio na planini da mu čujem glas, a on me nije vidio. Sada sam gladan i moram poći u grad a da ga nisam čuo.“ U taj čas pojavi se anđeo. „Bog bi rado porazgovarao s tobom. Cijelu godinu te je hranio, misleći kako ćeš se za drugu godinu sam snaći. Ali ti cijelo to vrijeme nisi zasadio ni jednu biljku. Čovjek koji ne zna saditi ondje gdje živi i ubirati plodove nije spreman razgovarati s Bogom.“

Bruno Ferrero

ŽIVJETI SVAKI DAN

Znaš li da su najvažnije stvari u životu besplatne? Ne trebaš za njih ništa plaćati: zrak u tvojim plućima, sunce koje ti pali svjetlo za novi dan. Ono dolazi samo, ne moraš pritiskati za novi dan. Ono dolazi samo, ne moraš pritiskati na neko dugme.

Kome si platio svoje oči, motor svojega srca, koje kuca a ne prouzrokuje nikakve lomove? Ne vidiš li da sve dobivaš badava, savršeno besplatno-u svijetu u kojem je inače novac mjerilo svega?

Ono najvažnije u životu je besplatno, mora biti nesplatno.

Tako i stvari koje su bitne za tvoju sreću, i one su besplatne: prijateljstvo i ljubav.

U supermarketima ima tisuću stvari koje možeš kupiti. Ali nigdje ne možeš kupiti pregršt radosti kad si žalostan. Nigdje se ne može kupiti paket odvažnosti za život ili neprijateljstvo. Svim novcem svijeta ne možeš kupiti ni jedan gram ljubavi.

Phil Bosmans

Božićni kolačići

Sastojci:

- 500 g glatkog brašna
- 250 g margarina
- 3 žlice milerama
- 5 žlica šećera
- 2 žumanjka
- ribana korica jednog limuna

Za punjenje: marmelada od marelice

Za posipanje: šećer u prahu pomiješan s vanilin šećerom

PRIPREMA

Margarin i šećer pjenasto izradite mikserom. Dodajte žumanjke, mileram i ribanu koricu jednog limuna i sve izmiješajte. Dodajte brašno, pa zamijesite glatko tijesto. Razvucite tijesto na debljinu od oko pola centimetra, pa kalupom napravite željene oblike. Lim za pečenje obložite papirom za pečenje i na njega složite oblikovana tijesta. Pecite u prethodno zagrijanoj pećnici na 180 Celzijevih stupnjeva oko 10 minuta. Pečene kolačiće ohladite, pa donji dio svakog para namažite marmeladom od marelice i preklopite pripadajućim gornjim dijelom. Pospite sa smjesom šećera u prahu i vanilin šećera.

Prutići od oraha

Sastojci:

- 42 dag mljevenih oraha,
- 42 dag šećera u prahu,
- 8 žumanaca,
- 1 bjelance,
- sok od pola limuna,
- 14 dag običnog šećera.

PRIPREMA

Mikserom izmiješati mljevene orahe, šećer u prahu i žumanca. Smjesu razvaljati i narezati na prutiće, te jedan po jedan složiti na lim prekriven papirom za pečenje. Potom izmiksati snijeg od bjelance, uz dodavanje običnog šećera i soka od limuna, te tom smjesom premazati prutiće. Lim s prutićima staviti u pećnicu ugrijanu na 50 Celzija, pritvoriti pećnicu i sušiti oko osam sati.

IN MEMORIAM
JOSIPA BRANISLAVA FEGELI, rođena BOSAK
(09.03.1940.Teslić-08.03.2024.Vinkovci)

Društvo „Hrvatska žena“ Vinkovci se 9.ožujka ove godine na Gradskom groblju u Vinkovcima oprostilo od svoje omiljene i cijenjene članice, Josipe Branislave Fegeli, naše Brane.

Brana već duže vremena nije bila s nama, jer joj bolest to nije dopuštala. Nadali smo se da će se polako oporaviti i da ćemo se opet družiti i raditi u našem Društvu,

No, Gospodin ju je pozvao da svoj 84. rođendan proslavi među anđelima uz Njegovo prijestolje u vječnosti. Tužne smo što više nije s nama, ali smo ponosne što je bila naša članica od samoga početka obnove Društva. Nije bilo aktivnosti u kojoj nije sudjelovala i uvijek je rado i spremno odrađivala preuzete zadatke. Više godina je bila tajnica Društva, puna dobrih ideja, spremna žrtvovati svoje vrijeme i energiju u pomaganju potrebitima, jer je neizmjereno voljela ljude i činiti dobro.

Draga naša Brano, tvoja plemenitost, ljubav i radost koju si širila oko sebe ostavile su neizbrisiv trag u našem Društvu i uvijek ćeš biti u našim mislima i molitvama.

U ime svih članica Društva „Hrvatske žene“ Vinkovci i u svoje osobno ime, izražavamo iskrenu sućut ožalošćenoj obitelji i prijateljima naše Brane, a posebno njezinoj požrtvovnoj sestri, Seki Alojziji Troglič.

Helena Kuharić

IN MEMORIAM
VLASTA URBIHA, prof.
(14.10.1934.Vinkovci-10.06.2024.Vinkovci)

Ove, 2024.godine, umrla je još jedna članica Društva Hrvatska žena Vinkovci, Vlasta Urbiha prof. Od nje su se na Gradskom groblju Vinkovci oprostili njezini najbliži, sin, unuk i snaha, članice Hrvatske žene, njezini učenici iz vinkovačke Gimnazije, prijatelji i brojni naši sugrađani. Preminula je u 90-toj godini života i ukopana je u zajedničku obiteljsku grobnicu u kojoj poživaju i njezini roditelji kojima je bila vrlo odana i o kojima je za svog života požrtvovno skrbila. Vlasta Urbiha rođena je 14.listopada 1934.godine u Vinkovcima od oca Viktora i majke Petre rođene Bilinski. U Vinkovcima je završila osnovnu školu i Gimnaziju. Prirodoslovno matematički fakultet završila je u Zagrebu i stekla je zvanje profesora. Nakon završenog fakulteta vratila se u Vinkovce da bi na vinkovačkoj Gimnaziji predavala sve do svog

umirovljenja. Bila je članica Društva Hrvatska žena od 1994.godine kada je obnovljen rad ove udruge. Na obnoviteljskoj Skupštini izabrana je za dopredsjednicu Društva. U trećem desetljeću postojanja udruge proglašena je počasnom članicom. U časopisu Hrvatske žene pisala je tekstove vezane uz zdravlje i biljke, a nerijetko je citirala mudre misli i progovarala o čovjekovoj svakodnevnici. U povjesnici Društva ostaje zabilježena njezina samostalna izložba fotografija na kojoj se predstavila s tridesetak radova kako bi podsjetila na prošlost i ljepotu kojom je rijeka Bosut zračila davnih pedesetih i šezdesetih godina. Za njezina života, dok još bolest nije uzela maha, mogli ste je sresti kako s fotoaparatom šeće uz Bosut i objektivom dokumentira trenutak vremena, krajobraz koji želi sačuvati od zaborava. I sačuvala ga je fotografijama koje je snimila i prezentirala javnosti. Bio je to njezin izričaj odanosti zavičaju. U vremenima prolaznosti-sjećanja i njezina osobita privrženost rodnom gradu ostaju zauvijek. Vlasta Urbiha bila je i dugogodišnja članica Ogranka Matice hrvatske Vinkovci.

Neka počiva u miru Božjem!

Milka Vida

PRISJEĆAMO SE ALOJZIJE ULMAN, KIPARICE, POVJESNIČARKE UMJETNOSTI

Kiparica i povjesničarka umjetnosti Alojzija Ulman rođena je 17.svibnja 1926.godine u Vinkovcima, a preminula je 27.rujna 1994.godine u Splitu

Kiparica i povjesničarka umjetnosti Alojzija Ulman rođena je u Vinkovcima 17.svibnja 1926.godine. Osnovnu školu završila je u Vinkovcima, gimnaziju je pohađala u Travniku i Zagrebu. Godine 1945.diplomirala je na Višoj učiteljskoj školi u Osijeku. Nakon završene Više učiteljske škole radila je dvije godine kao učiteljica u osnovnoj školi u Vinkovcima a od 1947.godine je predavala povijest umjetnosti na vinkovačkoj Gimnaziji. Kao profesorica Gimnazije nosila je zlatni lančić s križićem oko vrata i tako svjedočila svoju vjeru pred učenicima, pa joj je zbog toga 5.srpnja 1954. godine bio uručen otkaz. Tako je Alojzija (Lojzika kako su je zvali) Ulman ostala i bez sredstava za život, a imala je na brizi majku koja nije imala nikakvih novčanih primanja. Studirala je povijest umjetnosti od 1950.do 1956.godine na Filozofskom fakultetu u Zagrebu i učila kiparstvo u ateljeima Frane Cote i Mile Wod. Počela je raditi u Vinkovcima i više surađivati s crkvom. Godine 1960. imenovana je referenticom za crkvenu umjetnost Biskupijskog ordinarijata

u Đakovu. Istodobno je započela i rad u području pastoralne kulture u župi Vinkovci. Godine 1960.odlazi na dvogodišnje umjetničko usavršavanje na Ecole des Beaux Arts-Školu lijepih umjetnosti u Pariz, te dobiva nagradu za diplomski rad-poprsje Kardinal Alojzije Stepinac. S obzirom na to da je u tada bivšoj državi vladao komunizam, nesklono vrijeme za vjersku slobodu i općenito pogled na lik i djelo nedavno preminulog, sada blaženog Alojzija Stepinca, umjetnica Alojzija Ulman svoje djelo nije mogla donijeti kući. Original se nalazi u Hrvatskom papinskom zavodu sv.Jeronima u Rimu, a brončani odljev poprsje kardinala Alojzija Stepinca 1962.godine darovala je papi Ivanu XXIII., koji je znao i cijenio kardinala Stepinca. Nakon njegove blažene smrti odslužio mu je u Vatikanu zadušnicu i održao takvu propovijed da su neki prisutni rekli da bi ta propovijed mogla biti čin beatifikacije našeg blaženika Alojzija Stepinca. Nakon što se vratila u domovinu Alojzija Ulman je izmodelirala kip kardinala Stepinca u prirodnoj veličini za časne sestre Uršulinke koje su joj izlazile u susret kad je bila ostala bez posla i za vrijeme studija u Parizu. Kip se nalazi u Uršulinskom samostanu u Slavonskom Brodu. Godine 1975. Imenovana je članicom savjeta Komisije za izgradnju crkvenih objekata Đakovačko-srijemske nadbiskupije i animatoricom pastoralne kulture 1979.godine. Članicom Vijeća za apostolat laika Biskupske konferencije Jugoslavije imenovana je 1980.godine i članicom Foruma katoličkih laika Europe 1982.godine. Za svoj pastoralni laički rad u Katoličkoj crkvi dobila je papinsko odlikovanje Pro Ecclesia et Pontifice-Za Crkvu i Papu od Sv. Ivana Pavla II., U Vatikanu 1989.godine. Rafinirana umjetnica Alojzija Ulman izrađivala je kipove i restaurirala crkve i kapele, davala intervju, držala predavanja i objavljivala znanstvene članke, slala brojne dopise i apele te održala bezbrojne konzultacije na terenu. Osnovala je i vodila atelje sakralne umjetnosti (ATSUM) u Vinkovcima. Profesionalno je djelovala kao urednica Jugoslavenske biskupske konferencije Pastoralna kultura (PAK). Bavila se pisanjem i prevođenjem s njemačkog i francuskog jezika, sve u svrhu pastoralna i umjetnosti. Nije moguće nabrojiti sva njezina djela. Riječ je o nekoliko tisuća skulptura i reljefa od sitne plastike do monumentalnih skulptura. Teme njezina umjetničkog opusa su: Božićne jaslice, preko sto ansambla sa po 5 i više skulptura, Križni putovi, križevi, grupe svetaca, pojedinačni kupovi te uređenje crkvenih prostora. Dobila je nagradu za najzanimljivije strane jaslice na Međunarodnoj izložbi „100

Jaslica“ u Rimu 1987.godine. Te jaslice se nalaze u Svetištu Majke Božje Remetske u Zagrebu, a sastoje se od sedam skulptura. Djela joj se nalaze diljem Hrvatske, Slovenije, Italije, Njemačke, Bosne i Hercegovine, u Vatikanu, Srbiji, Belgiji, Americi, Australiji, Malti, Engleskoj, Škotskoj i Zambiji. Djelovala je vrlo aktivno u Ogranku Matice hrvatske Vinkovci od 1991.godine pa do svoje smrti, pisala članke i priređivala izložbe. Prva je dala prijedlog da se organiziraju Vinkovačke jeseni, još prije 60 godina (a započele su 1965.godine), da to bude smotra izvornog folklora, ali i gospodarska, kulturna, turistička, sportska i zabavna manifestacija. Izradila je prijedlog zaštite i revitalizacije za deset područja grada Vinkovaca pod naslovom „Deset puta kultura Vinkovci“ 1993.godine. Voljela je arheologiju i8 aktivno sudjelovala na kongresima i simpozijima u zemlji i inozemstvu. Iznenada je preminula u Splitu 27.rujna 1994.godine za vrijeme održavanja Međunarodnog kongresa za starokršćansku arheologiju, na kojemu je aktivno sudjelovala. Pokopana je na Gradskom groblju u Vinkovcima. Još za života iznad svoje grobnice sazidala je veliku modernu skulpturu od grubog kamenja-kip Uskrslog Krista.

Društvo Hrvatska žena Vinkovci posmrtno joj je priredilo retrospektivnu izložbu 2003.godine u Vinkovcima, a grad Vinkovci je jedan prolaz, u blizini župne crkve sv. Euzebija i Poliona imenovao njezinim imenom. Objavljene su i dvije knjige o njoj: „Alojzija Ulman“ autorice Marije Devide (Vinkovci 2003.g.) i „Alojzija Ulman, kiparica i povjesničarka umjetnosti“ autorice Matije Maše Vekić (Zagreb, 2020.g.)

Matija Maša Vekić

Časopis Društva „Hrvatska žena“ Vinkovci - Izdavač: Društvo „Hrvatska žena“ Vinkovci, Trg Josipa Runjanina 10, Vinkovci

Za nakladnika: Ljubica Potočić

Glavne i odgovorne urednice: Ljubica Potočić i Milka Vida

Fotografije: mr.sc. Ljubica Gligorević, Jasminka Parat, vlč. Ladislav Dort, Sandra Turić i Ljubica Potočić

Grafička priprema i tisak: Tiskara Mar-tis Vinkovci - Naklada: 200 kom